

der er Tale om en smalsporet Bane. Men jeg vil dog tillade mig den Bemærkning, at det er et Spørgsmaal, som endnu slet ikke paa nogen Maade er klarat, hvorvidt Anlægget af en smalsporet Bane er med Hensyn til Beføstningen saa forskjellig fra Anlægget af en bredsporet Bane — forudsat naturligvis at begge ere lette, at det hele Driftsmateriel bliver let osv. —, at de Ulemper, som — man sige, hvad man vil — altid ere forbundne med en smalsporet Bane med meget snevre Curver, naar dette Regnestykke rigtig gjøres op, ikke ere større end Besparelsen. Det staaer idetmindste for mig, som om den væsentlige Forskjel ligger egentlig kun i den større Brede af Planum og i Svellerne, hvorimod Overbygningen i alle øvrige Henseender kan være eens. Nu siger man, at Forskjellen ligger væsentlig deri, at man kan gaae til saa snevre Curver, at man derved kan undgaae Gjennemfjæringer og Jordarbejder, hvor Saadant ved Anlæg af en bredsporet Bane vilde være nødvendigt. Jeg beklager, at jeg ikke paa nogen Maade er Techniker — og jeg taler herom ganske som Lægmand —, men jeg kan ikke ret forstaae, at dette Hensyn til disse snevre Curver skulde have nogen særdeles stor Betydning i vort meget flade Land, og kommer man ind paa noget snevre Curver, saa maa det erindres, deels at selve Banelinien derved bliver længere, deels at Skinnerne i Curverne paa Grund af disses Sneverhed behøve en større Modstandskraft og altsaa slides mere, end Tilfældet er, hvor der ikke er saa snevre Curver. Idetmindste for mig staaer det saaledes, at det Stykke Jord, der skal afgives til Jernbanen — for de bredsporede er Sporvidden 4 Fod 8½ Tommer og for de smalsporede 3 Fod 6 Tommer — ikke ved disse sidste kan spille nogen betydelig Rolle; thi denne Jods Forskjel kan ikke med Hensyn til Expropriationsforholdene medføre nogen stor Forøgelse i Værdien for de bredsporede lette Baners Vedkommende. Hvad Svellerne angaaer, da behøve de ganske vist til de smalsporede Baner kun at være noget kortere end til de bredsporede, men paa den anden Side tabe de derved en Deel af den Bærekraft, som gjør, at Kjørsele paa de bredere er mindre

vækkende. Naar de have en længere Udstrækning, saa er der mere for Skinnerne at balancere paa, og det hele Anlæg bliver fastere. Jeg maa saaledes, uagtet jeg har læst meget derom og gjort mig Umage for at sætte mig ind i dette Spørgsmaal, dog tilstaae, at det endnu staaer for mig som overordentlig tvivlsomt, om man dog ikke paa lidt nær i vort Land, hvor vi ingen Bjerge osv. have, kan anlægge bredsporede lette Baner for samme Beføstning som smalsporede lette Baner; men med Hensyn til Kjørsele paa Banerne ere hine ganske vist behageligere, idet Kjørsele paa Baner med meget snevre Curver er meget ubehagelig for dem, som ikke ere vant dertil. Dette er det ene Hensyn, hvorfør jeg endnu holder til den Mening, at man maae blive ved de lette bredsporede Baner, men det andet er, fordi jeg i det Hele taget haaber, at man efterhaanden skal komme til et lettere System for hele Driftsmaterialet paa vore Baner, og om det end i dette Dieblis staaer som en blot Fremtidstænke at faae Dampfærger over vore Sunde og f. Ex. mellem Jylland og Kallundborg og imellem Nyborg og Korsør, saa vil der maa skee dog ikke gaae en lang Marcke, førend den Tid kommer, at man synes, det er besynderligt, at det ikke er indført for lang Tid siden. Jeg har den Tro, at det Hele vil udvikle sig med større Hurtighed, end Noget af os i dette Dieblis næsten ventet eller haaber, og at vi derfor ikke maae tabe af Syne med Hensyn til saadanne Anlæg, at en saadan Udvikling kan finde Sted, og naar den da er tilfede, da vil det, hvad enten vi tænke os de sjællandske Jernbaner under een Drift, eller samtlige Baner i Jylland, Sjælland og Fyen under een Bestyrelse medføre store Fordele, naar Materialet paa en Bane ogsaa er skiftet til at anvendes som Materiel paa en anden Bane. Jeg har, som sagt, seet meget om de udmærkede Egenstaber, de smalsporede Baner skulde have, men jeg har i Alt, hvad der er skrevet derom, savnet nøiagtig Døjsjorelse imellem den virkelige Forskjel i Anlægsprisen for smalsporede og bredsporede Baner under iøvrigt samme Anlægsforhold, navnlig med Hensyn til Vægt af